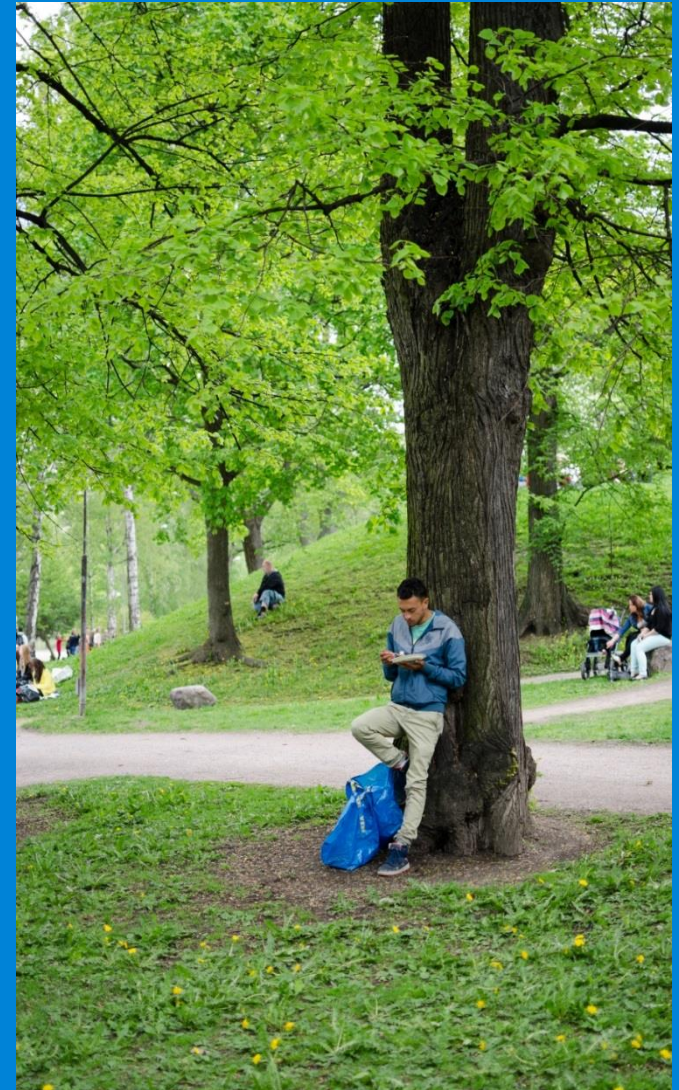

Mitä sitten edessä, kun hakija saa luvan

Alaikäisten ja nuorten
turvapaikanhakijoiden tilanne,
kotoutuminen ja koulutuspolut

Kehittämispäällikkö Tarja Rantala
TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
tarja.rantala@tem.fi

Alaikäiset, ilman huoltajaa tulleet

- Suomessa oleskeluluvan saaneista turvapaikanhakijoista niin kuin muistakin kotouttamistoimenpiteiden tarpeessa olevista maahanmuuttajista vastaa työ- ja elinkeinoministeriö
- Sen toimintaa ohjaa kotoutumislaki (1386/2015), joka määrittelee maahanmuuttajien kotoutumisen edistämistä ja pakolaisten kuntaan ohjaamista, mukaan lukien alaikäiset ilman huoltajaa tulleet
- Pakolaisten vastaanotto on Suomen kunnille vapaaehtoista; ELY-keskukset neuvottelevat paikoista kuntien kanssa
- Näin menetellään myös alaikäisten ilman huoltajaa tulneiden kohdalla. Heistä valtaosa yleensä saa oleskeluluvan Suomeen

Oleskeluluvan saamisen jälkeen

- Alaikäisistä ilman huoltajaa tulleista valtaosa on teini-ikäisiä, monet heistä tulevat täysi-ikäiseksi hakuprosessin aikana
- Täysi-ikäiseksi tulemisen ja Suomen tiukan perheenyhdistämiskäytännön takia vain ani harva saa vanhempansa ja sisaruksensa Suomeen
- Nuoret odottavat päätöstä ryhmäkodeissa, luvan saamisen jälkeen heidät yleisemmin siirretään **perheryhmäkotiin**, joka on pitkälti samanlainen asumisyksikkö kuin ryhmäkoti
- Perheryhmäkoti ei välttämättä ole samalla paikkakunnalla kuin ryhmäkoti
- Kunnat ylläpitävät perheryhmäkoteja, joita on ympäri Suomea

Asumisen vaihtoehdot

Perheryhmäkoti

Asukkaiden määrä, tilat, henkilöstön pätevyys ja muut kasvuolot lastensuojelulain mukaisesti

Tuettu perhemajoitus (yksityismajoitus)

- Sukulaiset, jotka huolehtivat kuin omasta lapsestaan
- Edellyttää taustaselvityksiä perheestä, kunnan perhetyö tukena
- Ei lastensuojelun sijaishuoltoa eikä siihen kuuluvaa perhehoitoa
- Ei rahallista korvausta perheelle

Tukiasumisyksikkö

- Kansanopisto-malli; internaatti-asuminen ja opiskelu

Perheryhmäkodissa

- Lapsen oikeuksien toteutuminen edellyttää tiivistä yhteistyötä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon, lastensuojelun ja opetuksen asiantuntijoiden kesken
- Lait: vastaanottolaki, kotoutumislaki, lastensuojelulaki
- Kunta vastaa perheryhmäkotien toiminnasta; sen kautta järjestyvät kaikki palvelut, myös kouluun ohjaus ja tuki koulun käynnissä
- Perheryhmäkoti ei ole lastensuojelulaitos, vaikka joskus nuoren tilanteeseen voi olla tarvetta puuttua lastensuojelun keinoin
- Alle 18-vuotiaalla nuorella on oltava edustaja, joka käyttää hänen puhevaltaansa mm. koulu- ja sosiaali- ja terveydenhuollon asioissa

Perheryhmäkodin jälkeen

- Asuminen on tarkoitettu väliaikaiseksi, 18 v. muutettava pois
- Lähtökohtana, että nuori voisi siirtyä kunnan asukkaaksi, kun tulee täysi-ikäiseksi ja saisi tarvittaessa sieltä tukitoimia tai jälkihuoltoa
- Tukitoimet: tukihenkilö/ sosiaalityöntekijän ohjaus, asumistuki
- Kotoutumislain mukaan tukitoimenpiteitä voi antaa siihen saakka, kun nuori täyttää 21 vuotta tai kun hänellä on huoltaja Suomessa
- Kunnassa laaditaan kotoutumissuunnitelma > kouluun/ työhön
- Valtio korvaa perheryhmäkotien kustannukset 100 %:sti kunnalle

